

Drugi članki ali sestavki / 1.25

doc. dr. Ingrid Slavec Gradišnik

VILKO NOVAK

(Beltinci, 28. april 1909 8. oktober 2003, Ljubljana)

zaslužni univerzitetni profesor, častni član Slovenskega etnološkega društva

*Čas je, ka zemen sloboud
od vsej pa od vsega, ka zapistin!*

...

*Zbogon, ti življenje britko,
zbogon vse veselje kratko
Dolinsko, Goričko pa Ravénsko,*

*Zbogon delo moje: Küzmiča pa Košič,
od Temlina, Sevra pa Bakoša do Terlpána,
vse san van riči preískau,
pripravu drügin pot za delo
zbogon pastérstvo, iže, hrana,
zbogon, dragi mi študentje pa kolegi
odpüstitite mi slabosti, bojte boukši Vi!*

(Zbogon...!, iz zbirke V. Novaka, Zbogom življenje, Ljubljana 2000)

Samo navidez dokončno in tiho se v teh jesenskih dneh vsak po svoje, pa vendar tudi skupaj poslavljamo od univerzitetnega profesorja dr. Vilka Novaka. Mnogim je bil učitelj v najžlahtnejšem pomenu, drugim strokovni sodelavec, sogovornik in kritik, vodnik ali zvesti sopotnik in prijatelj.

Za zunanjega opazovalca pretrd, prepoln in občudovanja dolg je bil življenjski lok, o katerem je v zadnjih letih premišljal, da ga opiše sam. In ni poslovnih besed, ki bi ob tako plodovitem življenju in zavidljivem znanstvenem in strokovnem delu zmogle v enovit tok zlit znanje, spomine in občutke, vtise vseh, ki so z njim sodelovali, ga poznali, se od njega učili, mu sledili ali pa tudi ne, vseh, ki so se jim njihova pota prekržala z njegovimi, tistih, ki so ostali z njim tudi, ko se je sklenil njegov poklicni krog, in negovali spoštljivost, kakršno imamo do izkušenj, širokega znanja in, navsezadnje, življenjske klenosti in modrosti.

Dokončno se je ustavilo pero moža, morda enega zadnjih široko razgledanih znanstvenikov tiste vrste, ki jim je še mar za zgodovinski spomin, da ga ohranjajo v besedi, se ne uklonijo njegovi dnevni zlorabi, temveč o njej premišljajo in pišejo. Pišejo o nemirnih in postvarelih sledih dela človeških rok, skrbi za preživetje, o vezeh družbenega in pomenih duhovnega življenja.

Priložnostno, z nekaj spisi, javljajnim zbornikom in zbirom njegovih podob pokrajini, smo se mu plaho zahvalili in skromno premerili razsežnosti tega, kar nam je dal kot svojim učencem in naslednikom. Njegova zapuščina ni le dar, je odgovorno breme za rodove, ki niso preživeli in skusili tako rekoč skoraj vsega minulega stoletja, tolikernih drobnih usod, zгодb in doživetij, prebranih knjih in premišljanj, človeških vezi, žalosti in ljubezni, ki so stkale njegovo zasebno in poklicno življenje.

Naj nam njegovo slovo izzveni v »Pridi, življenje«:

*Zapuščam te, svet, vso lepoto in srečo,
vse privide, utvare,
težkó vse ljube mi potomce,
ki nesli bodo nas iz veka v vek...*

...

*Odhajam k Soncu hočem živeti
Pridi, Življenje, ptice, onemíte,
pesmi ugasnite, goré naj mi zakrije mrak!*

(Pridi, življenje..., iz zbirke V. Novaka, Zbogom življenje, Ljubljana 2000)

Zbogom, dragi naš profesor!

Fot. Prof. dr. Vilko Novak ob predstavitvi zbornika Kolesar s Filozofske fakultete. Foto: Vito Hazler, junij 2000, Fototeka OEiKA.

*Fotografija v kazalu: Z leve: Vida Novak, dr. Vilko Novak, dr. Katarina Podolakova iz Bratislave v Begunjah na Gorenjskem. Foto: Jan Podolak, 1969, Fototeka OEiKA.